

Verkostot ja palvelut esimiehen tukena työhyvinvoinnin johtamisessa

Jengoilleen hankkeen verkostopäivä 2.9.2014

Merja Koivuniemi, lehtori, SAMK

Tukea läheltä - Työterveyshuollosta

- Apua työkyvyn ja kuntoutustarpeen arviointiin (kysy työkykyvalmentajaa, kuntoutusohjaajaa, työkykyluotsia työterveyshuollosta)
- Apua siihen miten otat puheeksi työkykyyn liittyviä huolia ja miten työhyvinvointiosaamista voi lisätä (esimiesten kouluttaminen, työntekijöitten koulutus)
 - Ns. "harmaata aluetta ", kuka tth:ssa vastaa esimiesten koulutuksesta ?
 - Työpaikoilta tuleva kysyntä synnyttää tarvetta kehittää ns. "harmaata aluetta"
- Apua yksilölliseen kuntoutustarpeen arviointiin ja kuntoutusprosessin käynnistämiseen
- Apua ryhmämuotoisen työhyvinvointi toiminnan käynnistämiseen
- Apua ammatillisen kuntoutuksen tarpeen arvioimiseen ja kuntoutusprosessin vaiheisiin

Työhyvinvoinnin seuranta ja arviointi

Suunnitelmat ja sovitut mittarit

Työhyvinvoinnin heikkenemisen tunnistamisen, esille tuominen

Esimies, työntekijä, työterveyshuolto, työkaveri

Työpaikan oma tyhy toiminta

Tyhy-palveluntuottajat , kuntoremonttikurssit, liikunta ja PHT ry lomat,

Tartutaan työpaikalla varhaisiin signaaleihin

Toimet työpaikalla ja työterveyshuollossa

Taustalla osaamisen tai työn mielekkyyden heikentyminen

Sairastuminen > hoito ja toimintakyvykuntoutus (esim. selkä, uupumus, uniapnea kuntoutus)

Kelan toimintakyvykuntoutus
Ryhmämuotoinen, yksilöllinen

Sairastuminen + työkyvyn menetyksen uhka

Työeläkelaitoksen, ammatillinen kuntoutus

Työn yhteiskehittely, osaamisen kehittäminen; kouluttajat. Konsultit, yms

Tukea Kelan toimintakykykuntoutuksesta (lääkinnällinen kuntoutus)

- Kelan ryhmämuotoista laitospääntoutusta
 - **Sairausryhmäkohtaiset kurssit**; terveyden edistäminen ja eläminen sairauden kanssa + toimintakyvyn paraneminen (esimerkkinä case-Anja)
 - <http://lahiesimieskoulutus.samk.fi/>
 - **ASLAK**; ammatillisesti suunnattu lääkinällinen kuntoutus (toimintakykykuntoutusta + ammatillinen osio) > toiminta- ja työkyvyn paraneminen
 - muuttumassa vuoden 2017 alussa AURA kuntoutukseksi. Työikäisten kuntouksen kehittäminen ollut käynnissä pitkään Kelassa. Muutos kohti yksilöllisempiä kuntoutuspolkuja.
 - Case-Mirja <http://lahiesimieskoulutus.samk.fi/>
- Yksilölliset kuntoutusjaksot
- Kuntoutustarveselvitys
- Kuntoutuspsykoterapia

Tukena ammatillisen kuntoutuksen palvelut

- ▶ Nykyisessä työssä jatkaminen sairauden vuoksi alkaa tuntua epätodennäköiseltä
- ▶ Ammatillisen kuntoutuksen selvittely voi tapahtua jo rinnakkain toimintakykykuntoutuksen kanssa, ajoissa liikkeelle!
 - ▶ Ensin selvitetään työpaikan omat mahdollisuudet muuttaa työtä, työaika yms.
 - ▶ Kelan TYK -valmennus (tavoitteena paluu omaan työhön)
 - ▶ Kelan Kuntoutustutkimus
 - ▶ Työkokeilu ja työhön valmennus, voi tapahtua omalla työpaikallakin (työhön paluu s-lomalta)
- ▶ **Työeläkelaitoksen ammatillinen kuntoutus**
 - ▶ Ennakkopäätöstä ammatillisesta kuntoutuksesta haetaan työeläkelaitokselta
 - ▶ Apua ja tukea ammatillisen kuntoutussuunnitelman laatimiseen (selvittely)
 - ▶ Työkokeilu
 - ▶ Uudelleen koulutus
 - ▶ Tukea yritystoimintaan
 - ▶ <https://www.varma.fi/fi/HenkiloAsiakkaat/Tyoelamassa/ammattillinenkuntoutus/Pages/Default.aspx>

Eläketurvakeskuksen tutkimuksia Työkyvyttömyyttä edeltäneistä vaiheista (Gould, Laaksonen Kivekäs, Ropponen ym. 2014)

- Useimmilla eläkkeen hakijoilla on ainakin kaksi työkykyä heikentävää sairautta
- Vajaalla 1/3 sekä tuki- ja liikuntaelinten että mielenterveyden sairaus
- Sairauksia oli tutkittu ja hoidettu monin tavoin
- Kuntoutusta oli ennen eläkehakemusta **käytetty vähän 9/300**
- $\frac{3}{4}$ oli hoitosuunnitelma ja $\frac{1}{2}$ kuntoutussuunnitelma, **ammattillisen kuntoutuksen suunnitelmia vain 1/5**
- **hyvin harvalle oli tehty työn tai työaikaan muutoksia työssä** selviytymisen edistämiseksi (yleisintä suurilla työnantajilla)
- Hylättyjen eläkepäätösten saajista useimmin työhön palasivat ne, joilla oli käynnistetty ammatillisen kuntoutuksen toimenpiteitä, ja oli aktiivinen työterveyshuolto

Räätälöidyt varhaiskuntoutuspalvelut avainryhmille

- Neuvotellaan yhteistyössä **työelälaitoksen kanssa**
 - Esim 55+/ 60 + ikäiset, esimiehet yms. avainryhmät
- **Kuntoremonttikurssit**, kohdennetut, yhteistyössä työterveyshuollon kanssa,
- TTh valitsee osallistujat, varhaiskuntoutusta, tavoitteellista, ryhmämuotoista.
 - Rahoitus työnantaja, osallistujan omavastuu
 - Kuntoutusrahaa mahdollista saada, kun täyttää Kelan kuntoremonttikurssi kriteerit
 - <http://www.kela.fi/documents/10180/0/Kuntoremonttimuistio/11817220-fced-400a-878a-0b3dc7ded3a4>

Tätäkin voisi mieltiä - Hyvinvoinnin tukea Palkansaajien hyvinvointi- ja terveystalvveluista (PHT ry)

- Aktivoivat liikkumaan ja painonhallintaan
- Perheen yhteiset lommat
- Tavoitteena terveystkunnan ylläpitäminen ja virkistys
- <http://www.pht.fi/>
- RAY tukee, omavastuu n. 30 €/vko (toteutus esim. 5+2 vrk)
- Työnantaja voi tukea työntekijän virkistyslomaa antamalla työstä vapaan jakson tai muulla tavoin, ohjeita PHT:n sivuilta